Aggression och rädsla- starka känslor

En kort översikt

Min hund och jag

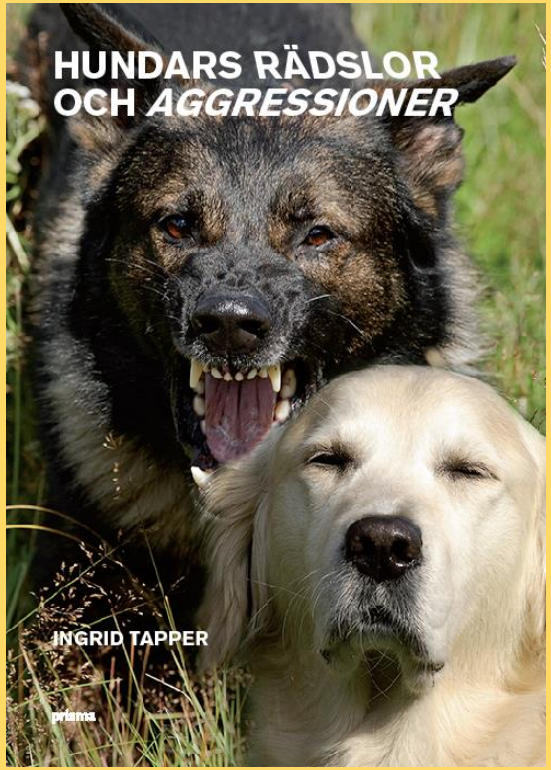
Orca, austalian shepherd

Ingrid Tapper, etolog

Starka känslor är inte bara negativa:

Rädsla är en förutsättning för överlevnad
Aggression stärker självkänslan

Hur vanligt är starka känslor?

3659 hundar beskrevs på MH under 2021. Antalet hundar som hade 5 på rädsla eller 5 på aggressivitet var

”överraskning” 5.or: rädsla 131st (3%)0 och aggressivitet 9st (0,2%)

”spöken” 5: or: rädsla 524st (14%)och aggressivitet 34 (0,9%)

Man kan se att spöken är mer dramatiska än overallen för hundarna, I båda fallen säger siffrorna att det är **17 ggr vanligare att en hund flyr än att den attackerar vid ett hot.**

Om en hund(eller vi för den delen) upplever ett hot finns tre val:

- ”fight” dvs. hunden försöker avvärja hotet genom aggressivitet
- ”flight” dvs hunden försöker fly ifrån hotet
- ”passivitet” total stillhet

Cooping

Aktiv

Fight/flight

- Sympatiska nervsystemet
- Adrenalin och noradrenalin
- Hjärtat slår fort
- Pupillerna vidgas
- muntorrhet

- Passiv

Uppgivenhet

- Parasympatiska nervsystemet
- Glukocortikoider
- Hjärtat långsamt
- Pupillerna blir små
- Salivavsöndring ökar

Passivitet

- Allt ”hänger”, rygglinjen är sänkt, öronen står ”tio i två”, svansen hänger rakt ner
- Hunden dräglar alltmer, den kan bli alldeles sjöblöt.
- Hunden blir så småningom uppgiven.

Individualavstånd och integritet på ex. en utställning

Aktiva coopers

- Fight blir stela, morrar varnande
- Flykt- hoppar undan ” rädda om baken”

Passiva hundar upplevs som snälla och man kan i stort göra vad som helst i en utställningsring. Det är en annan sak utanför----

Rädsla och aggressivitet

Rädsla är troligen den vanligaste orsaken till aggressivitet.

En hund kan vara **rädd för** eller **rädd om** något.

- Det är omöjligt att få en hund mindre rädd/ arg genom att bli arg själv, man måste försöka ändra känslan först.

Rädsla

Allmän rädsla

rädd i många situationer

Specifik rädsla

Ex.

- skott (=impulsljud)
- barn
- underlag

Vad ögat kan se!

•Sådant som dyker upp hastigt, överraskande som en joggare
•Sådant som smyger mot hunden ex. en vandrare eller ett pendeltåg

•Föremål ovanifrån som en fågel eller ett flygplan

•Konstiga hundar

•Konstiga människor

•Nya föremål på känd mark

•Okända föremål eller djur

•Ljussken som blixtar

•Trappor, höjder, galler, hala golv

Så stora öron du har…….

- Buller som åska
- Impulsljud som skott
- Tjutande och vinande
- Surrande

Min nos är mitt adelsmärke….

•Analsekret

•Vilda djur som björn, vildsvin

•Nygrillat kött speciellt lamm

•Stickande dofter som vissa ingredienser i handkräm etc.

•Avgaser

•Någon mat hunden blivit sjuk av

•Klor eller andra kemiska produkter som ex. vinylklorid

•Ozon

KÄNSEL

- Beröring av huvud, tassar eller svans
- Smärtor
- Vatten

När rädsla blir ett problem i vardagen

Social rädsla ökar?

Ljudrädsla kan vara ett rent lidande för hunden

Underlagsrädsla är vanligt problembeteende

ljudrädsla

- Ex. Skotträdsla

- Örat- olika för olika hundar
- Rädslan växer med tiden
- Träning
- Hundens egna strategier
- Skiljer sig från vilda djur

Åtgärder

- **HABITUERING**
- **Desensibilisering**

(=Gradvis tillvänjning)

Flödning

MILJÖTRÄNING

GE ALTERNATIVA BETEENDEN ex skvallerträning

Faror vid rädsleträning

Tröstande

Matande

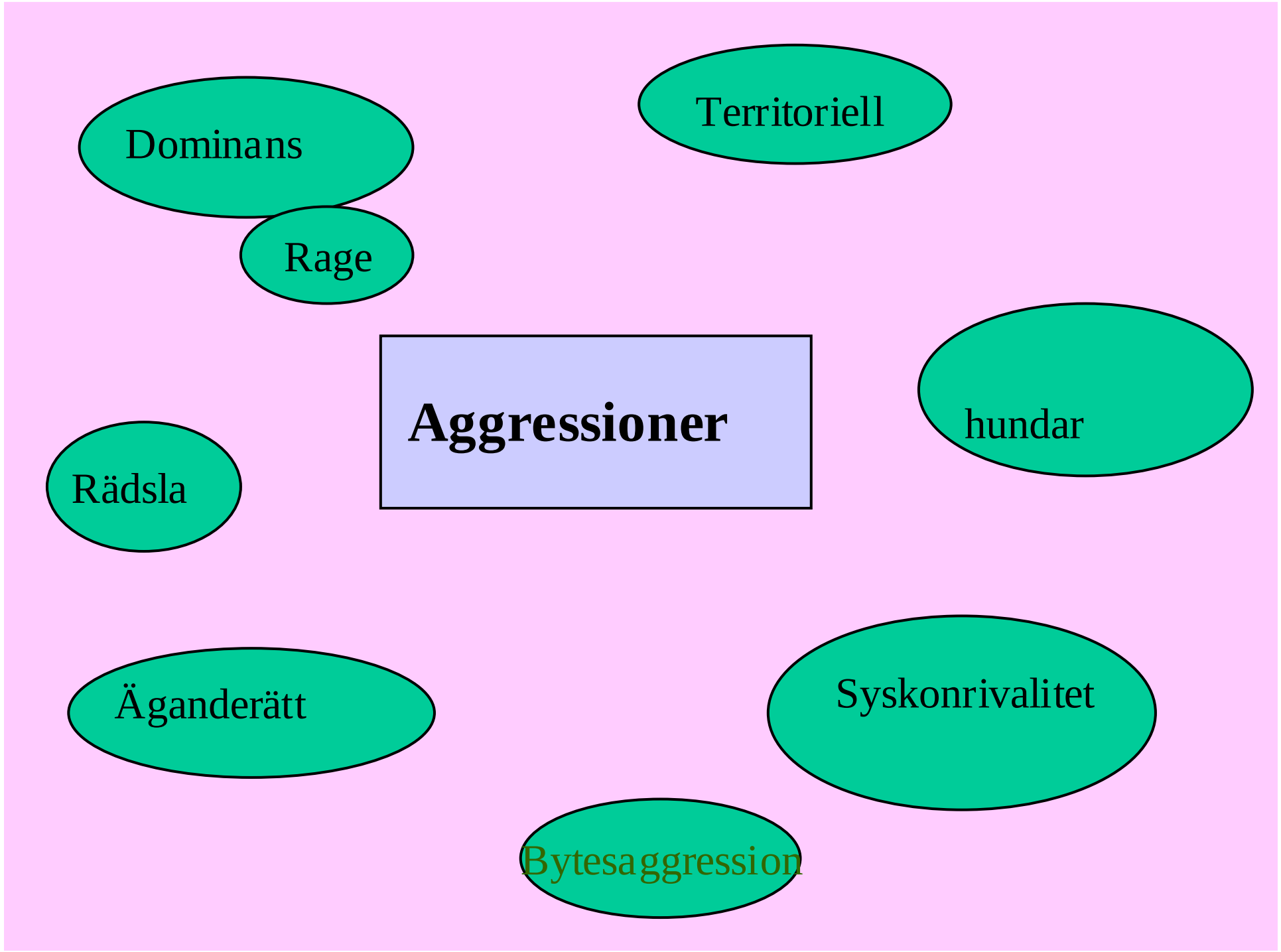
GE ALDRIG CRED FÖR RÄDSLA

INLÄRNINGSEFFEKTEN ÄR HÖG

Aggressioner :från boffande till attack

Inte antingen eller utan mer eller mindre

Dominans
Territoriell
Rage
Aggressioner
hundar
Rädsla
Äganderätt
Syskonrivalitet
Bytesaggression

Territoriell= revirförsvar

- Naturligt beteende i en hundgrupp där inga andra artfränder släpps in. Vargar försvarar sitt område från andra vargar.
- Vi har använt det i herdehundar och vakthundar.
- Förstärks om hundar får gå ensamma ute på tomten.
- Brevbärare och andra som går in på reviret kan råka illa ut

HÅLL KÄFT!
HÅLL KÄFTEN!
PASSA DIG JÄVLIT NOGA!!

Hundaggressivitet

- Vanligaste problembeteendet i Sverige
- Vissa hundar älskar slagsmål = adrenalinjunkis
- Hundar som slåss är tillfälligt smärtbedövade
- Varje tillfälle är en övning

Klottersanering
Fasadtvätt

OBS!

Det är skillnad på lek och allvar!

Syskonrivalitet

- En av orsakerna bakom att barn blir bitna i hemmet.
- Sexuell frustration förstärker
- Hundar i ”mellanställning” och som är i lika ålder kan plötsligt börja slåss.

Bytesaggression

- Finns hos hundar som är specialavlade för ex. gryt- och råttjakt
- Finns också som en konsekvens av avel på social kamplust hos skyddshundar och kamphundar
- Ofta orsaken till att joggare blir bitna

Äganderätt= resursförsvar

- Finns mer eller mindre hos alla hundar.
- Det är en ”hunderlig” rättighet att försvara sin mat och annat smaskigt.
- Barn kan bli bitna i hemmet för att hunden försvarar något.
- Ge inte hunden tillfälle!

Rädsla

- Vanligaste orsaken till aggressivitet
- Hunden låter ofta gäll
- Morrning, den positiva varningen!
- Hunden kan bli ångestbitare om den klarar sig undan genom att hota.
- Ögonen är runda och vitorna syns ofta

Dominans

- En orsak till att barn blir bitna i ansiktet
- Dominans och självsäkerhet är inte detsamma!
- Visar sig tidigt, i 5-6 veckorsåldern
- Används bla hos en del vallhundar
- Blicken!

Rage

- Sjuklig ilska
- kommer plötsligt, anfallsvis
- biter sig fast eller upprepade gånger utan orsak
- har en genetisk orsak

Om en hund rusar emot dig;

Bli som ett träd

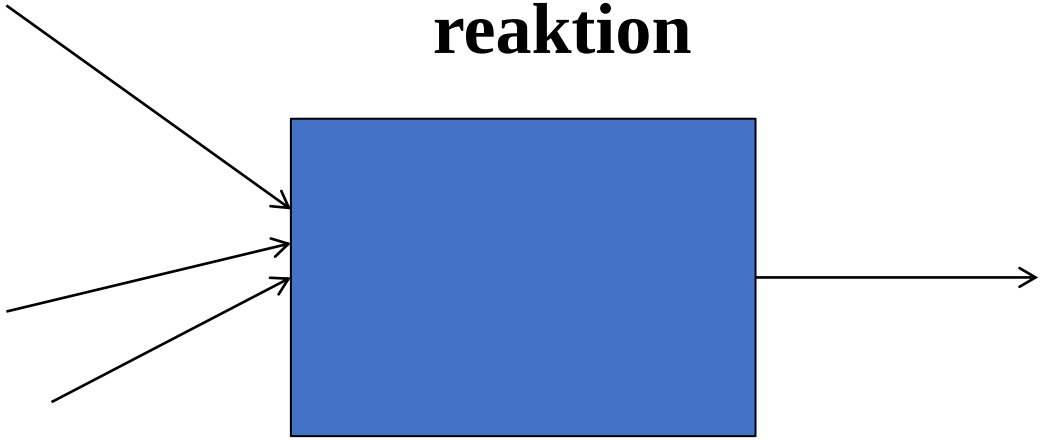
- **Stå still**
- **Fäll in dina grenar (ta in armar och händer mot kroppen)**
- **Se på dina rötter**

Arv och miljö
Vad säger hunden?

Lämplighetstest - man letar efter en viss reaktion

Beteende

Retning

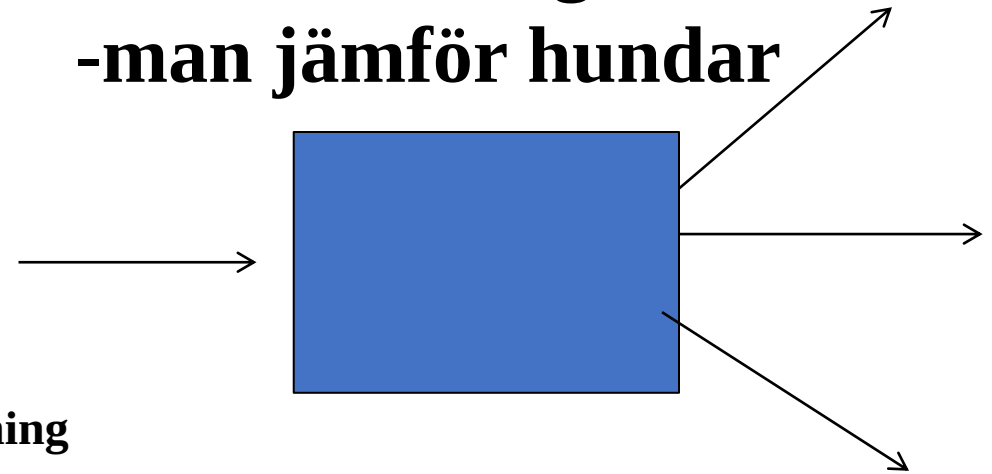
Lämplighetstest

Syfte: **En hund prövas för ett bestämt ändamål**

- specialsökhund inom kriminalvård tullen
- tjänstehund för polis eller försvar
- assistanshundar
- ledarhundar

Mentaltester/ beskrivningar -man jämför hundar

retning

beteende

Mentaltest och beskrivning
AVELSVERKTYG

Syfte:

- **Avkommebedömning**
- **Avelsurval**
- **Individvärdering**

Mentaltest (MT)

Mentalbeskrivning (MH, MV, BPH)

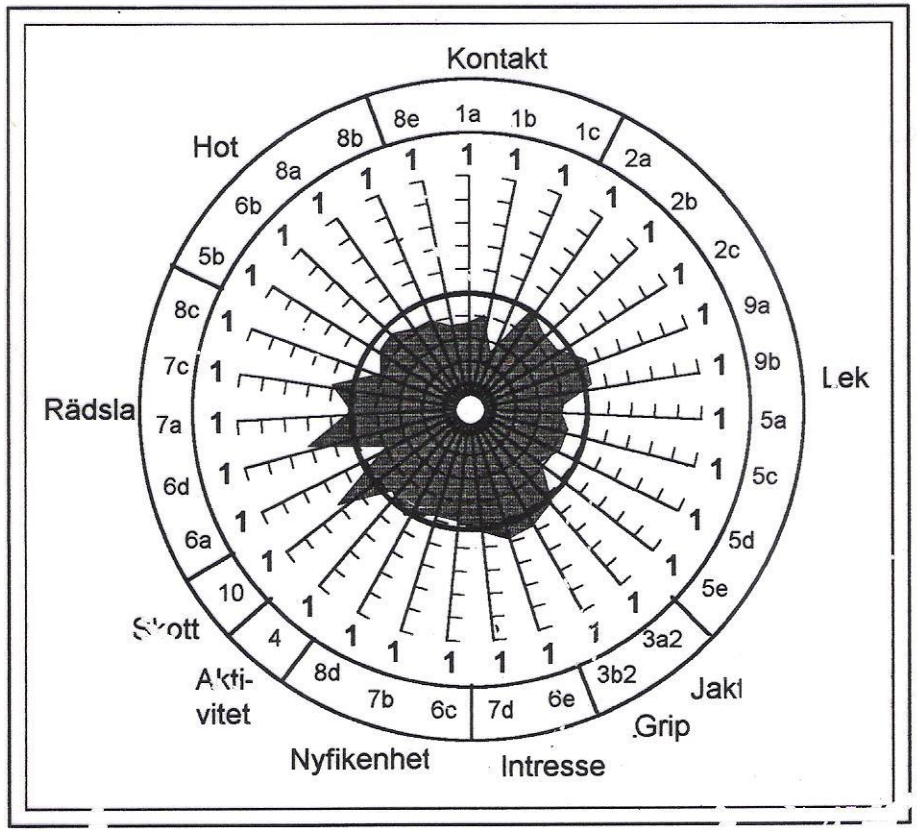
Beskrivningsprotokoll MH

00-00-00

Ras : BELGISK VALLHUND/ GROENENDAEL

Genomförda : 149

Avbrutna : 3 **Godkända skott : 121**

Varje streck på diagramaxlarna motsvarar 0,2 i avvikelse från Rasmedelvärdet, som representeras av den inre ringen. Centrum i diagrammet har således värdet - 1 och axlarnas yttre ändar har värdet +1 från Rasmedelvärdet.

MH-moment

1a	Kontakt, hälsning
1b	Kontakt, samarbete
1c	Kontakt, hantering
2a	Lek 1, lek ust
2b	Lek 1, gripande
2c	Lek 1, dragkamp
3a2	Jakt, förföljande
3b2	Jakt, gripande
4	Aktivitet
5a	Avstånd lek, intresse
5b	Avstånd lek, hot/aggr.
5c	Avstånd lek, nyfikenhet
5d	Avstånd lek, leklust
5e	Avstånd lek, samarbete
6a	Överraskn., rädsla
6b	Överraskn., hot/aggr
6c	Överraskn., nyfikenhet
6d	Överraskn., kvarst rädsla
6e	Överraskn., kvarst intresse
7a	Ljudkänslig, rädsla
7b	Ljudkänslig, nyfikenhet
7c	Ljudkänslig, kvarst rädsla
7d	Ljudkänslig, kvarst intresse
8a	Spöken, hot/aggr
8b	Spöken, kontroll
8c	Spöken, rädsla
3d	Spöken, nyfikenhet
[illegible]	Spöken, kontakt
9a	Lek 2, leklust
9b	Lek 2, gripande
10	Skott

Beskrivningsprotokoll MH

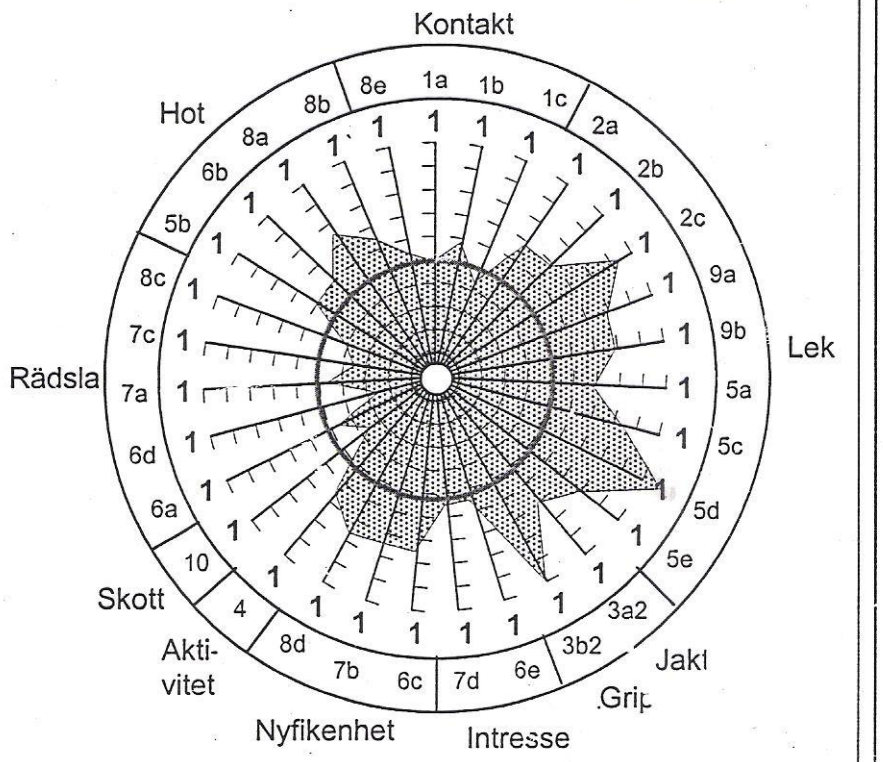
2003-11-21

Ras : BELGISK VALLHUND/ MALINOIS

Genomförda : 452 Ofullständig MH: 9 Provålder : 522,8

Avbryter MH : Beskrivare 2 Ägare: 0 Avstår skott: 0

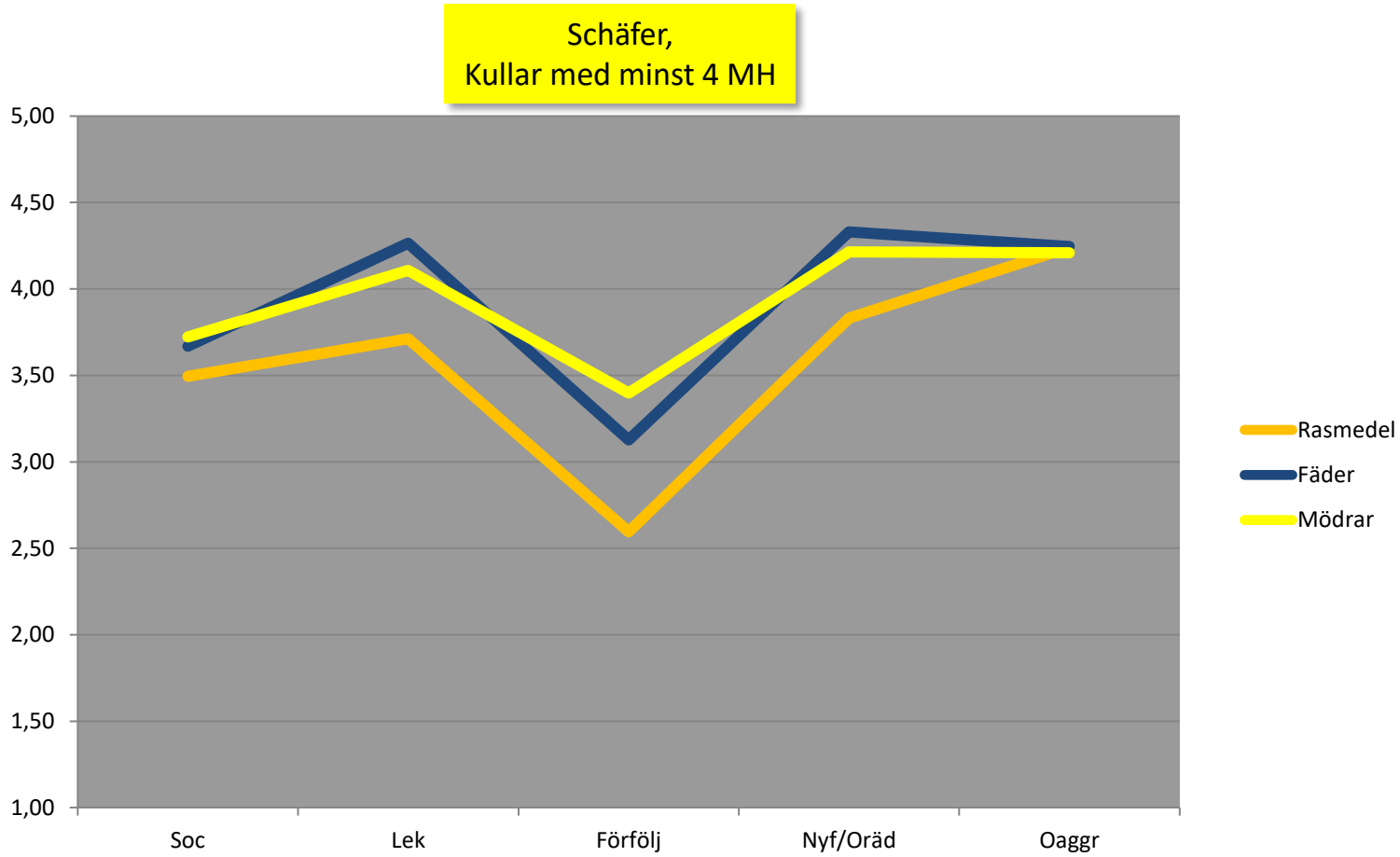
Oacceptabelt beteende: 1 Avsteg från avreaktion: 2

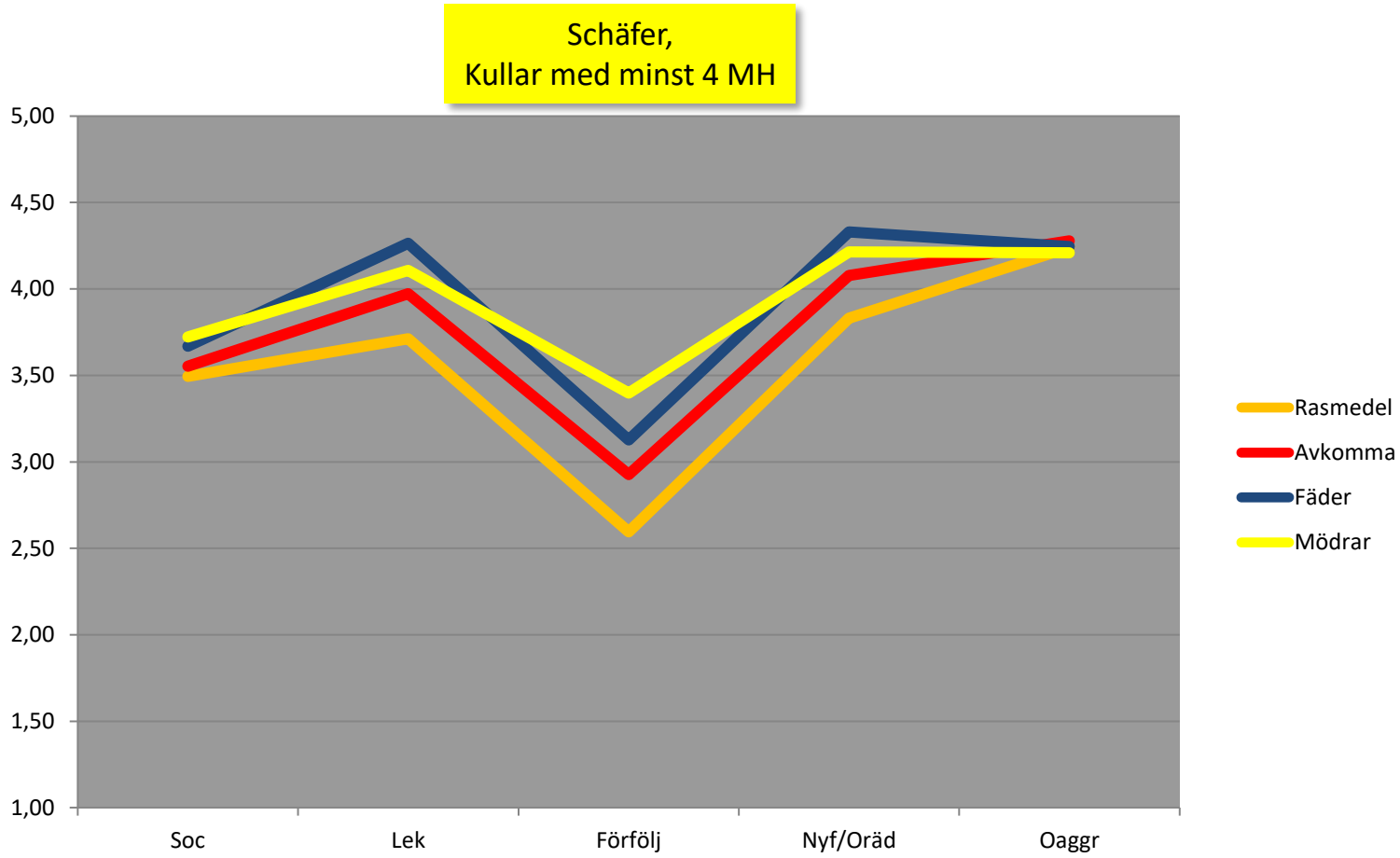

Varje streck på diagramaxlarna motsvarar 0,2 i avvikelse från Rasmedelvärdet, som representeras av den inre ringen. Centrum i diagrammet har således värdet - 1 och axlarnas yttre ändar har värdet +1 från Rasmedelvärdet.

MH-moment

1a Kontakt, hälsning
1b Kontakt, samarbete
1c Kontakt, hantering
2a Lek 1, leklust
2b Lek 1, gripande
2c Lek 1, dragkamp
3a2 Jakt, förföljande
3b2 Jakt, gripande
4 Aktivitet
5a Avstånd lek, intresse
5b Avstånd lek, hot/aggr.
5c Avstånd lek, nyfikenhet
5d Avstånd lek, leklust
5e Avstånd lek, samarbete
6a Överraskn., rädsla
6b Överraskn., hot/aggr
6c Överraskn., nyfikenhet
6d Överraskn., kvarst rädsla
6e Överraskn., kvarst intresse
7a Ljudkänslig, rädsla
7b Ljudkänslig, nyfikenhet
7c Ljudkänslig, kvarst rädsla
7d Ljudkänslig, kvarst intresse
8a Spöken, hot/aggr
8b Spöken, kontroll
8c Spöken, rädsla
8d Spöken, nyfikenhet
8e Spöken, kontakt
9a Lek 2, leklust
9b Lek 2, gripande
10 Skott

Schäfer,
Kullar med minst 4 MH
5,00
4,50
4,00
3,50
3,00
2,50
2,00
1,50
1,00
Soc
Lek
Förfölj
Nyf/Oräd
Oaggr
Rasmedel
Fäder
Mödrar

Schäfer,
Kullar med minst 4 MH
5,00
4,50
4,00
3,50
3,00
2,50
2,00
1,50
1,00
Soc
Lek
Förfölj
Nyf/Oräd
Oaggr
Rasmedel
Avkomma
Fäder
Mödrar

Förändringar över tid, utseende och kanske även mentalitet

THEN

DONALD

NOW

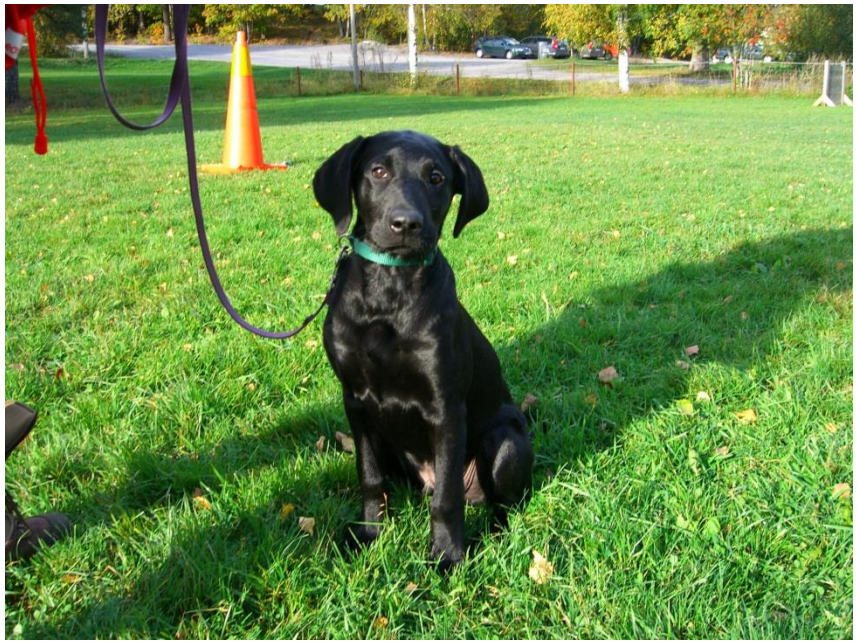

© Caen Elegans/Science and Dogs

Olika raser är olika känslostarka. Ibland finns det även variationer inom en ras.

jaktlabrador

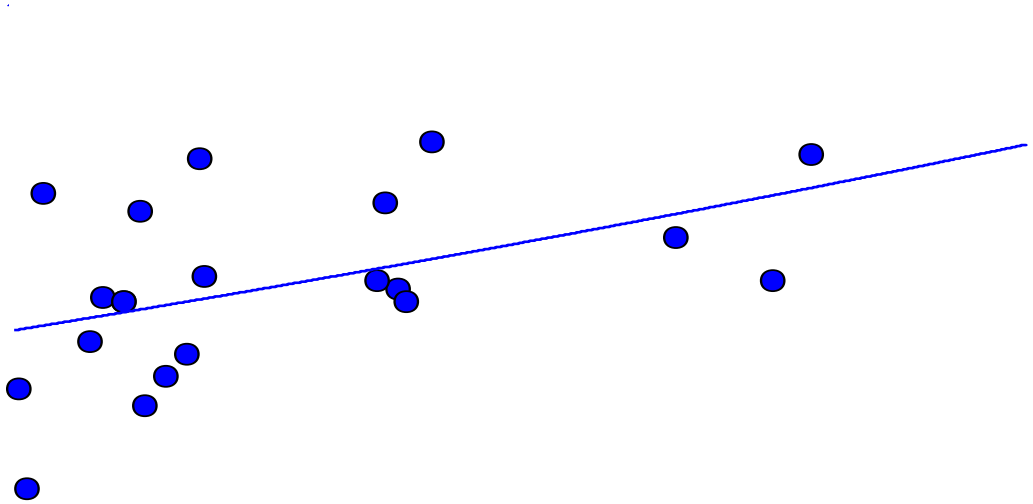

BRUKS

UTSÄLLNING
URMA

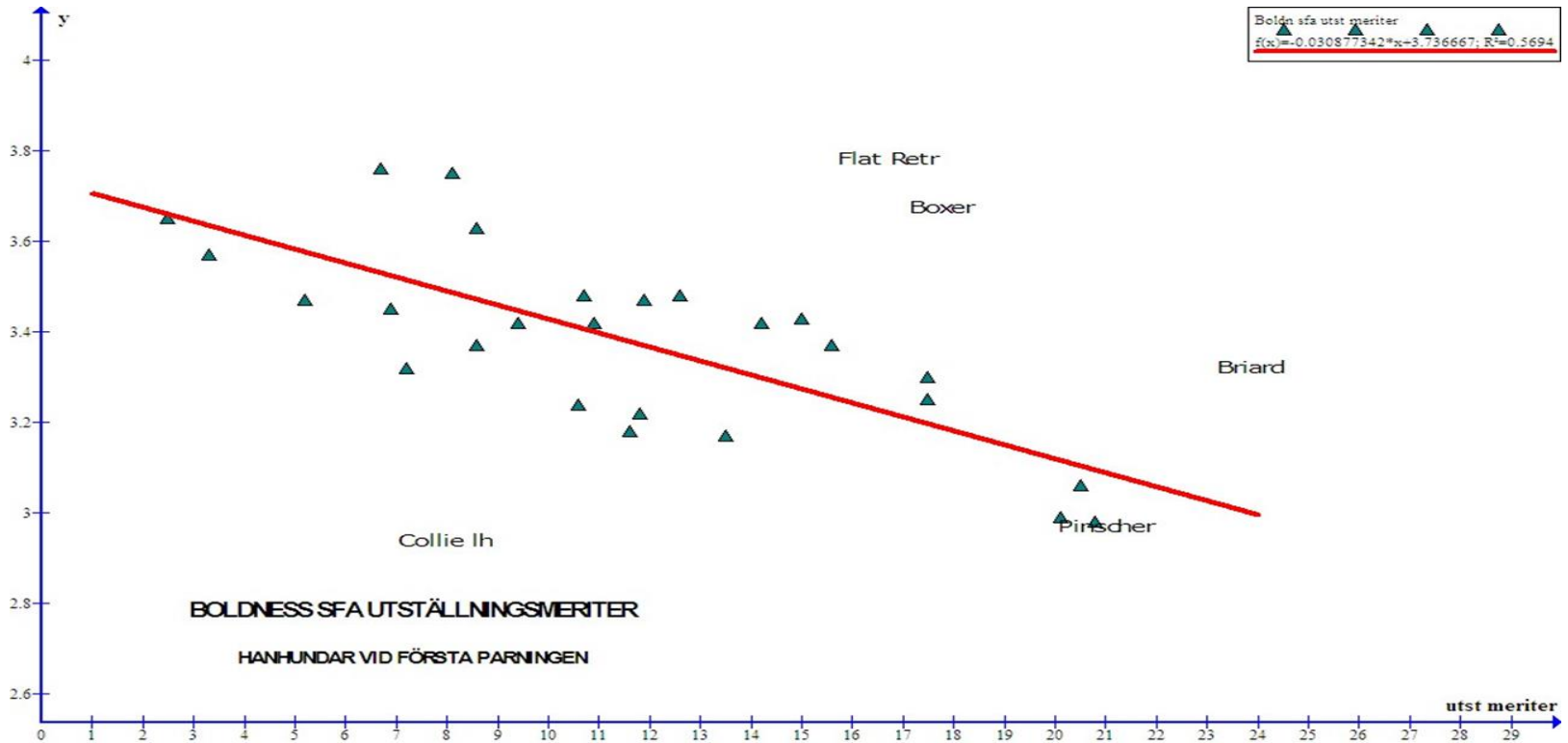

BOLDNESS SFA
ARBETSMERITER

VILKA FAKTORER PÅVERKAR AVELN OMEDVETET?

Arvbart men
det testar vi inte.

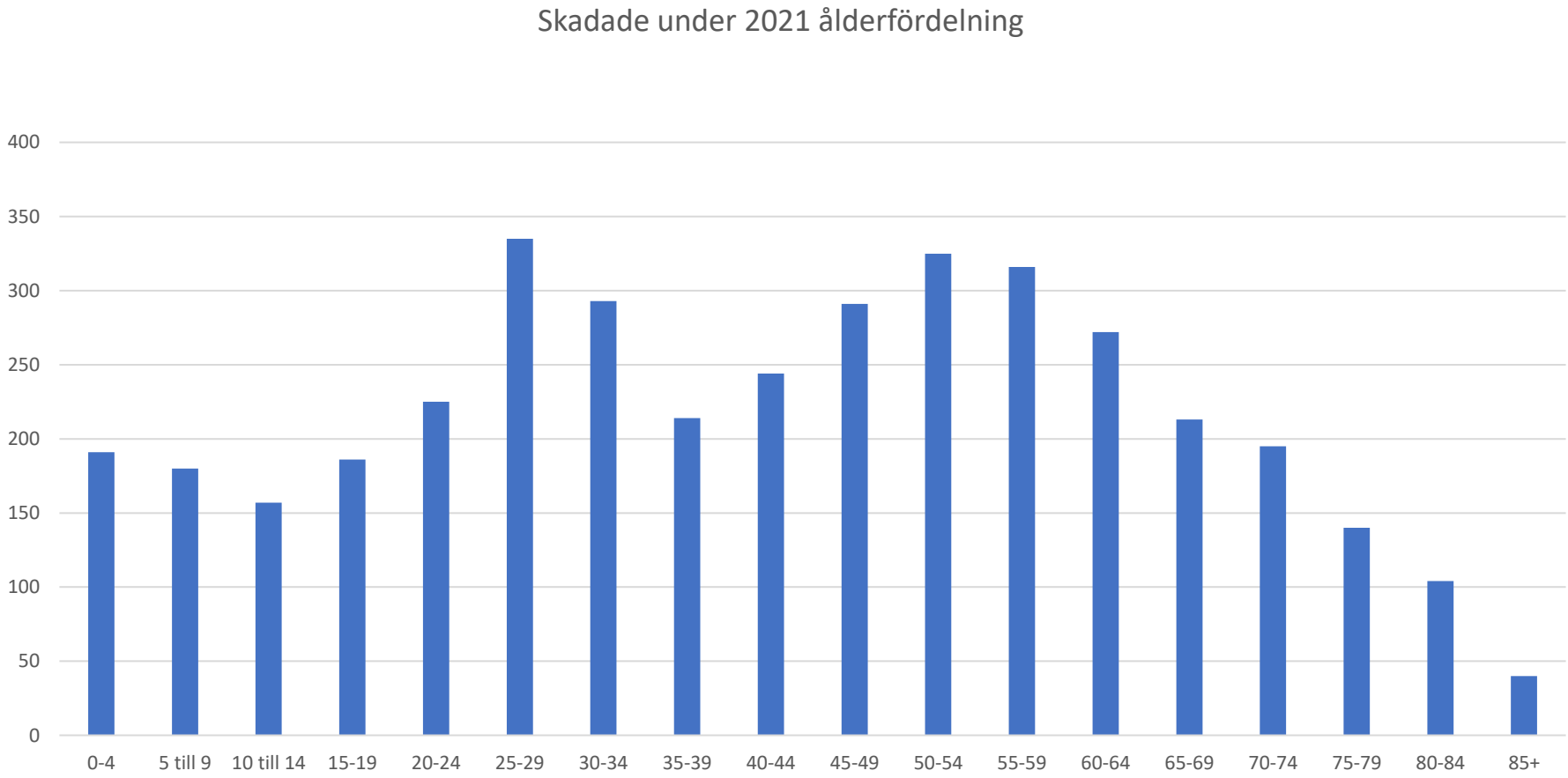

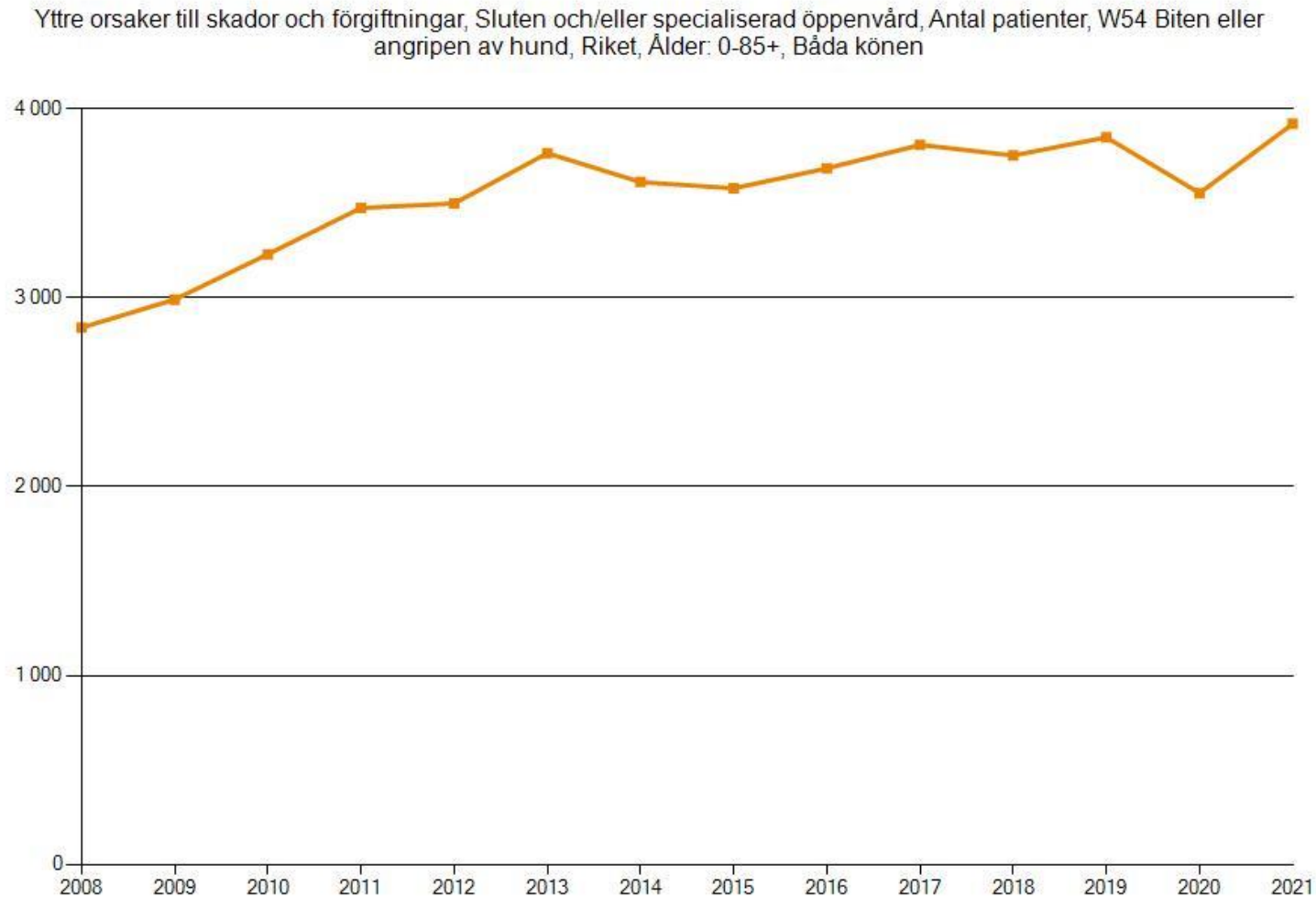

Aggressivitet verkar öka

Skadade under 2021 ålderfördelning
400
350
300
250
200
150
100
50
0
0-4
5 till 9
10 till 14
15-19
20-24
25-29
30-34
35-39
40-44
45-49
50-54
55-59
60-64
65-69
70-74
75-79
80-84
85+

Socialstyrelsens statistikdatabas 2022-12-09

Dödsfall

Sedan 1998 har 13 personer dött till följd av hundbett i *Sverige.* 9 av den har avlidit sedan 2015 vilket måste anses som en kraftig ökning även om det är få fall Den yngsta var i åldern 16–19 och den äldsta 90–94.

I övriga *Europa* har antalet hundbett ökat under 2000-talet. 2016 dog 45 personer i Europa av hundangrepp.

2021 dödades 43 personer av hundar i *USA*. Yngsta personen var 8 dagar den äldsta 70

Detta hände:

7 angreps av okända hundar i flock

13 av hundarna passades av bekant eller gästades av barnfamilj.

18 dödades av familjens egen hund. Ett par av dem dödades av morföräldrars hundar. 14 av dem var yngre än 10år.

4 av hundarna var omplaceringar

Pitbull starkt överrepresenterad (65%) annars fanns inget bestämt mönster annat är att hundarna var relativt stora, Den största var en st. bernhard och den minsta en blandning av corgi/ sheltie

Impulskontroll

Bur- ingen impulskontroll

Platsliggning- impulskontroll

Hundar som behövde kontrollera sina impulser blev:

Sämre på problemlösning

Mer oförsiktig

